

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 251/09-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. novembra 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť JUDr. A. H., správkyne konkurznej podstaty úpadcu N., s. r. o., P., zastúpenej advokátkou JUDr. I. H., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 Obo 161/2008 a takto

r o z h o d o l :

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 161/2008 porušil základné právo JUDr. A. H. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.
3. Právo na primerané finančné zadostučinenie JUDr. A. H. n e p r i z n á v a .

4. JUDr. A. H. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 245,70 € [slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov (7 401,96 Sk)], ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. I. H., K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 251/09-12 z 23. júna 2009 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. A. H., správkyne konkurznej podstaty úpadcu N., s. r. o., P. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 2 Obo 161/2008.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľka podaním z 23. septembra 2009 a tiež aj najvyšší súd vo vyjadrení z 20. októbra 2009 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

Z podanej sťažnosti vyplýva, že žalobou z 3. januára 2002 sa štát domáhal proti sťažovateľke ako správkyne konkurznej podstaty úpadcu N., s. r. o., určenia pravosti pohľadávky na daniach v sume 29 989 039 Sk. V priebehu konania štát uplatnenú pohľadávku postúpil S., a. s. (ďalej len „žalobkyňa“). Po podaní žaloby žalobkyňa vzala časť žaloby v sume 13 146 460 Sk späť, a preto spor pokračoval iba pokiaľ ide o sumu 10 842 579 Sk. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Cb 17/2002 z 1. decembra 2005 bola žaloba zamietnutá, pričom žalobkyňa bola zviazaná

zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania v sume 4 639 Sk. Sťažovateľka podala proti výroku o náhrade trov konania odvolanie, keďže podľa jej názoru jej mala patriť náhrada trov z titulu právneho zastúpenia advokátom v podstatne vyššej sume. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 15/2006 zo 16. februára 2006 bol rozsudok krajského súdu vo výroku o náhrade trov konania potvrdený. Najvyšší súd vyslovil právny názor, že sťažovateľke vôbec neprislúcha právo na náhradu trov konania z dôvodu, že nárok na náhradu trov konania má účastník, a nie jeho právny zástupca, a ak má účastník zástupcu advokáta, trovy sa platia pre účastníka, ale na účet advokáta. Keď účastník (správca konkurznej podstaty) nemal nárok na duplicitnú náhradu trov, nemohol ju uplatniť ani jeho zástupca, ktorým je advokát. Avšak vzhľadom na skutočnosť, že najvyšší súd nemohol postupovať v rozpore so zásadou zákazu reformationis in peius, rozsudok krajského súdu potvrdil.

Potom, ako bol uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 15/2006 zo 16. februára 2006 potvrdený rozsudok krajského súdu vo výroku o náhrade trov konania, vyšlo dodatočne najavo, že proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Cb 17/2002 z 1. decembra 2005 podala v zákonnej lehote odvolanie aj žalobkyňa proti výroku o zamietnutí žaloby. Z tohto dôvodu bola vec opätovne predložená najvyššiemu súdu, ktorý rozsudkom sp. zn. 2 Obo 207/2006 z 28. februára 2007 potvrdil rozsudok krajského súdu vo veci samej, teda čo sa týka zamietajúceho výroku. Zároveň rozhodol, že sťažovateľke nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania. Hoci sťažovateľka bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná, najvyšší súd jej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania z dôvodu, že je správkyňou konkurznej podstaty, ktorá je odmeňovaná podľa osobitných predpisov. Ak sa dala zastupovať v súdnom konaní advokátom, vzniknuté trovy právneho zastupovania musí uhradiť zo svojej odmeny. Sťažovateľka v tejto súvislosti uvádza, že v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 207/2006 jej vznikli ďalšie trovy konania z titulu právneho zastúpenia advokátom.

Proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 15/2006 zo 16. februára 2006 a rozsudku sp. zn. 2 Obo 207/2006 z 28. februára 2007 vo výroku o náhrade trov konania podala sťažovateľka pre porušenie čl. 46 a čl. 47 ústavy sťažnosť ústavnému súdu.

Sťažovateľka tvrdila, že oba všeobecné sudy svojím rozhodnutím nemajúcim oporu v platnom práve porušili jej základné právo na súdnu ochranu. Sťažovateľka ako správkyňa konkurznej podstaty splnomocnila na zastupovanie v konaní advokátku. Urobila tak ako účastníčka konania. Správca konkurznej podstaty je ako účastník konania zvláštny procesný subjekt, ktorý má samostatné postavenie tak voči úpadcovi, ako aj voči konkurzným veriteľom, a nemožno ho považovať za zástupcu konkurzných veriteľov či za zástupcu úpadcu. Správca konkurznej podstaty sa zo zákona stáva účastníkom konania, v ktorom vymáha v prospech podstaty pohľadávku úpadcu, ako aj v sporoch vyvolaných konkurzným konaním a v konaniach, v ktorých sa úpadca stal účastníkom. Prináležia mu teda všetky práva a povinnosti, ktoré zákon účastníkovi konania priznáva. Tento záver vyplýva aj zo stanoviska Občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. Cpjn 19/98 zo 17. júna 1998, podľa ktorého v občianskom súdnom konaní patria správcovi rovnaké práva a povinnosti, ako majú účastníci občianskeho súdneho konania, teda aj právo dať sa v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Takým zástupcom môže byť aj advokát. Okolnosť, že správca konkurznej podstaty je sám advokát, nemá na tento záver žiadny vplyv. Podľa názoru sťažovateľky je nepochybné, že ako správkyňa konkurznej podstaty bola v predmetnej právnej veci oprávnená dať sa zastúpiť advokátom a vznikla jej povinnosť za poskytnuté právne služby zaplatiť advokátovi odmenu. Keďže správca konkurznej podstaty má rovnaké práva a povinnosti, ako majú účastníci občianskeho súdneho konania, má aj právo nielen zvoliť si právneho zástupcu v konaní, ale aj právo na náhradu trov konania. V opačnom prípade by nebol ako účastník konania v rovnoprávnom postavení s ďalšími účastníkmi v zmysle § 18 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Náhradu trov konania priznáva všeobecný súd podľa úspešnosti účastníka v konaní. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka bola v konaní v plnom rozsahu úspešná, vzniklo jej právo na náhradu trov konania. Išlo o trovy právneho zastúpenia, teda o náhradu odmeny za zastupovanie advokátom. Hoci predmetom sporu bola pohľadávka žalobkyne v sume 10 842 579 Sk, krajský súd pri stanovení odmeny nevychádzal z tejto hodnoty, ale zo záveru, že hodnotu sporu v peniazoch nemožno určiť. Pri správnom posúdení tejto otázky patrila sťažovateľke náhrada trov právneho zastúpenia v sume 121 175 Sk. Nepriznanie náhrady trov, resp. priznanie náhrady v nesprávnej výške je porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy. Krajský súd porušil

označené základné práva sťažovateľky svojím záverom, že v predmetnej veci nemožno určiť tarifnú hodnotu práva, ktoré bolo predmetom konania. Najvyšší súd porušil tieto práva jednak tým, že sa otázkou správnej výšky trov právneho zastúpenia sťažovateľky vôbec nezaoberal, hoci to bolo obsahom ňou podaného odvolania, a ďalej zaujatím stanoviska, že správca konkurznej podstaty nemá vôbec nárok na náhradu trov konania.

Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 104/08-45 z 24. septembra 2008 konštatoval, že oboma rozhodnutiami najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obe tieto rozhodnutia v rozsahu, v akom boli napadnuté, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení nálezu č. k. II. ÚS 104/08 -45 z 24. septembra 2008 ústavný súd uviedol:

„Rozhodovanie súdu o náhrade trov v rámci incidenčného sporu sa riadi nepochybne ustanoveniami § 142 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku o náhrade trov konania. To v praxi znamená, že ak je správca konkurznej podstaty zastúpený v incidenčnom spore advokátom úspešný, má nárok na náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia advokátom. Skutočnosť, že neúspešný účastník incidenčného konania nahradí správcovi konkurznej podstaty trovy vzniknuté právnym zastúpením advokátom, neznamená nijaké zmenšenie konkurznej podstaty. Nedochádza teda týmto spôsobom k prekazeniu zámeru sledovaného ustanovením § 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení v čase rozhodovania krajského súdu (ďalej len „vyhláška“). Ak správca konkurznej podstaty zaplatil odmenu za zastupovanie advokátom zo svojej vlastnej odmeny, potom by sa mu z titulu náhrady trov konania mal tento výdavok vrátiť. Ak zaplatil túto odmenu nie z vlastnej odmeny, ale ako ďalší výdavok z konkurznej podstaty (za hypotetického predpokladu, že konkurzný súd bude takýto postup považovať za súladný s § 8 vyhlášky), potom i tento výdavok by sa mal platbou od neúspešného účastníka vrátiť do konkurznej podstaty. Možno urobiť záver, že právny názor najvyššieho súdu je v rozpore so zákonom, a tým aj s čl. 46 ods. 1 ústavy.“

Najvyšší súd potom, ako sťažovateľka vyčíslila podaním z 15. decembra 2008 trovy prvostupňového i odvolacieho konania (odmena advokáta spolu za 6 úkonov právnej služby,

režijný paušál, cestovné náklady a náhrada strateného času) spolu sumou 199 870 Sk, o nároku sťažovateľky rozhodol uznesením sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009 tak, že znova potvrdil rozsudok krajského súdu č. k. 7 Cb 17/2002-455 z 1. decembra 2005 vo výroku o náhrade trov konania a sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Sťažovateľka v sťažnosti podanej ústavnému súdu proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009 poukázala najprv na obsah nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 104/08-45 z 24. septembra 2008, ako aj na rozhodnutie päťčlenného dovolacieho senátu najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 1 M Obdo V 10/2006, z ktorého je rovnako ako z nálezu ústavného súdu zrejmé, že pri rozhodovaní o trovách konania nie je rozhodujúce, že účastníkom konania je správca konkurznej podstaty. Odmena ním zvoleného advokáta, ktorý ho v konaní (samozrejme, nie v konkurznom konaní, v ktorom je správcom) zastupuje, tvorí jeho trovy konania, a ak sú inak splnené podmienky na priznanie náhrady trov konania, má aj správca konkurznej podstaty právo na ich náhradu.

Porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009 odôvodnila sťažovateľka, pokiaľ ide o výrok tohto rozhodnutia, ktorým bol potvrdený rozsudok krajského súdu č. k. 7 Cb 17/2002-455 z 1. decembra 2005 vo výroku o náhrade trov konania, tým, že najvyšší súd sa vôbec nezaoberal dôvodmi odvolania sťažovateľky proti výroku o náhrade trov konania v rozsudku krajského súdu č. k. 7 Cb 17/2002-455 z 1. decembra 2005, neskúmal, či náhrada trov konania priznaná týmto rozhodnutím bola určená v správnej výške, a rozhodol o veci v podstate z rovnakých dôvodov ako vo svojom skoršom rozhodnutí, a to napriek tomu, že bol viazaný nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 104/08-45 z 24. septembra 2008 (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľka vo vzťahu k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy výrokom uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009, ktorým jej nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania, poukázala na obsah nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 104/08-45 z 24. septembra 2008 a na to, že najvyšší súd ním bol aj pri rozhodovaní

o náhrade trov odvolacieho konania viazaný. Z týchto dôvodov považuje sťažovateľka uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009 nielen za nezákonné, ale i za také, ktorým bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti poukázala ďalej i na to, že nielenže jej mala byť priznaná náhrada trov prvostupňového a odvolacieho konania, ale táto náhrada jej mala byť priznaná vo výške tak, ako ju vyčíslila, teda vychádzajúc z toho, že hodnota predmetu sporu sa dala určiť a táto zodpovedá sume pohľadávky, určenia výšky, ktorej sa žalobca v konaní domáhal (predmetom konania nebolo určenie pravosti či poradia prihlásenej pohľadávky). Neobstojí názor krajského súdu, podľa ktorého pri spôsobe určenia tarifnej odmeny advokáta v takomto spore treba vychádzať z rovnakého princípu ako pri výpočte súdneho poplatku, a to z toho dôvodu, že v právnom poriadku neexistuje také ustanovenie, z ktorého by takýto záver vyplýval. Ani s touto argumentáciou sťažovateľky uvedenou už v odvolaní sa najvyšší súd pri rozhodovaní vo veci sp. zn. 2 Obo 161/2008 žiadnym spôsobom nevysporiadal. Takisto, pokiaľ ide o nepriznanie náhrady trov odvolacieho konania, nebolo namieste ich náhradu sťažovateľke nepriznať s poukazom na § 150 OSP, pretože pre jeho aplikáciu neboli splnené zákonné podmienky. Ak najvyšší súd dôvody aplikácie tohto ustanovenia videl v tom, že typovo ide o incidenčný spor a účastníkom konania, ktorému mala byť náhrada trov konania priznaná, bol správca konkurznej podstaty, iba tieto skutočnosti a takéto všeobecné dôvody nepostačujú zvlášť v situácii, keď iné súdy priznávajú náhradu trov konania i správcovi konkurznej podstaty v incidenčnom spore. Správca konkurznej podstaty má rovnaké procesné práva a povinnosti ako iní účastníci konania. Najvyšší súd tak pre aplikáciu § 150 OSP neuviedol žiadne dôvody, ktoré by mohli byť považované za dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 OSP.

K sťažnosti sťažovateľky sa vyjadril najvyšší súd prípisom č. k. KP 8/2009-39, v ktorom uviedol:

„Sťažovateľka v podanej sťažnosti namieta, že odvolací súd právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky nerešpektoval, čo vyvodzuje najmä z toho, že odvolací súd rozhodol rovnako ako v predchádzajúcom rozhodnutí. Aj keď posúdenie otázky, či odvolací

súd rešpektoval v danej veci právny názor ústavného súdu Slovenskej republiky, ponechávame na úvahu Ústavného súdu Slovenskej republiky, považujeme za potrebné poukázať na to, že odvolací súd tak rozhodol na základe iných dôvodov. Napadnuté rozhodnutie odvolací súd odôvodnil predovšetkým odkazom na ust. § 150 O.s.p., použitie ktorého vylúčené nie je ani v danej veci. Či odvolací súd ust. § 150 O. s. p. aplikoval správne, posudzovať nemôžeme, čo platí aj pokiaľ ide o výšku trov konania prisúdených súdom prvého stupňa.

Odvolací súd výrok napadnutého rozhodnutia odôvodnil zrozumiteľne a v dostatočnom rozsahu, a to aj s poukazom na ustanovenia, ktoré sa na danú vec vzťahujú, a preto navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ústavné práva sťažovateľky porušené neboli.“

Podpredsedníčka najvyššieho súdu zároveň vyslovila súhlas s rozhodnutím ústavného súdu o veci bez nariadenia ústneho prerokovania veci.

II.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 161/2008 zo 26. februára 2009 vyplýva, že ním bol v napadnutej časti potvrdený rozsudok krajského súdu č. k. 7 Cb 17/2002-455 z 1. decembra 2005, pričom účastníkom nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Podané odvolanie sťažovateľky smerovalo proti výroku o náhrade trov konania. Domáhala sa priznania náhrady trov prvostupňového i odvolacieho konania spolu v sume 199 870 Sk, keďže nesúhlasila s krajským súdom, že hodnotu sporného práva nemožno vyjadriť v peniazoch.

Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009 potvrdenie výroku rozsudku krajského súdu č. k. 7 Cb 17/2002-455 z 1. decembra 2005, ktorým priznal sťažovateľke náhradu trov konania v sume 4 639 Sk, odôvodnil takto:

„Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky o priznanie náhrady trov konania v nesprávnej výške, namiesto vyúčtovanej sumy 121 175,- Sk, pretože predmetom sporu bola pohľadávka

vo výške 10 842 579,- Sk a krajský súd pri stanovení odmeny nevychádzal z jej hodnoty, ale zo záveru, že hodnotu predmetu sporu v peniazoch nemožno určiť a preto odvolací súd jej ju na základe jej odvolania nepriznal a v podstate sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, ústavný súd nevyslovil žiadny názor, ktorý by bol pre odvolací súd v novom prejednaní veci záväzný. Ústavný súd sa v tejto veci vyjadril na strane 15 nálezu tak, že pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie čl. 46 Ústavy aj nesprávnym vyčíslením odmeny advokáta za právne zastupovanie (podľa sťažovateľky malo ísť o odmenu vyššiu), je vecou všeobecných súdov túto námietku posúdiť a rozhodnúť o nej. Bolo by porušením princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vychádzajúc z čl. 127 ods. 1 Ústavy, keby túto otázku riešil ústavný súd bez toho, aby k nej predtým zaujal stanovisko najvyšší súd v rámci odvolacieho konania.

Zo spisu je zrejmé, že žalobkyňa podala žalobu na základe popretia jej pohľadávky správkyňou konkurznej podstaty, čiže ide o návrh na určenie pravosti pohľadávky, teda žalobu určovaciu podľa § 23 ods. 2 ZKV, ktorú možno označiť ako špecifický typ žaloby podľa § 80 písm. c/ O.s.p., špecifický preto, že netreba zisťovať a preukazovať naliehavý právny záujem na zistení, ten je daný popretím pohľadávky správcom konkurznej podstaty. Z právnej skutočnosti, že ide o žalobu určovaciu vychádza už aj zákon o súdnych poplatkoch č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov vo svojom Sadzobníku súdnych poplatkov pri stanovení výšky súdneho poplatku za podanú žalobu aj odvolanie, pri ktorom sa neberie ohľad na výšku pohľadávky (táto môže byť aj nižšia ako stanovený súdny poplatok). Preto podľa názoru odvolacieho súdu aj pri stanovení výšky tarifnej odmeny podľa vyhlášky č. 655/2004 Zb. treba vychádzať z rovnakého princípu, že totiž v spore sa rozhoduje o pravosti pohľadávky bez ohľadu na jej výšku, pričom ďalšie, teda aj výška, je závislá od určenia pravosti.

Súd prvého stupňa vo svojom rozsudku sa týmto princípom riadil a podľa neho priznal žalovanej náhradu trov prvostupňového konania a odvolací súd sa s výrokom súdu I. stupňa aj jeho odôvodnením síce nestotožnil, keďže považoval za nedôvodné priznanie náhrady trov právneho zastúpenia advokátom správkyňi konkurznej podstaty vôbec, ale nemohol porušiť zásadu zákazu reformationis in peius. “

Najvyšší súd nepriznal sťažovateľke v uznesení sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009 nárok na náhradu trov odvolacieho konania s týmto odôvodnením:

„Závazný právny názor ústavného súdu sa týka rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 2 Obo 207/2006 zo dňa 28.02.2007 a síce výroku, ktorým odvolací súd nepriznal JUDr. A. H. náhradu trov odvolacieho konania a ústavný súd v tejto časti rozsudok Najvyššieho súdu SR zrušil.

Žalovaná na výzvu Najvyššieho súdu SR podaním zo dňa 15.12.2008 vyčíslila trovy prvostupňového i odvolacieho konania, pričom vychádzala zo svojho názoru, že ju treba vypočítať z tarifnej hodnoty práva a nie ako to urobil Krajský súd v Košiciach v svojom rozsudku z dňa 01.02.2005 č. k. 7 Cb 17/02-455, keď vzal za určujúcu skutočnosť, že išlo o určenie pravosti pohľadávky, teda žalobu určovaciu.

Žalovaná teda vychádzajúc z hodnoty veci v sume 10 842 579,- Sk vypočítala odmenu za 1 úkon právnej služby sumou 34 450,- Sk a vyčíslila trovy prvostupňového a odvolacieho konania obnosom 199 870,- Sk, z toho trovy odvolacieho konania 78 680,- Sk a to za vyjadrenie k odvolaniu žalobcu a účasť na odvolacom pojednávaní, režijný paušál 164,- Sk a 178,- Sk, cestovné autom 2 919,- Sk a náhrada za stratu času 6 537,- Sk.

Podľa názoru odvolacieho súdu otázku, či žalovaná ako správkyňa konkurznej podstaty má nárok aj na náhradu trov svojho zastúpenia advokátom treba posúdiť podľa § 150 O.s.p., ktorý umožňuje súdu v prípade danosti dôvodov osobitného zreteľa výnimočne celkom alebo sčasti náhradu trov konania nepriznať. Podľa mienky odvolacieho súdu výnimočnosť je daná rovnako v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pokiaľ ide o okolnosti danej veci, ide o incidenčný spor, teda spor súvisiaci s konkurzným konaním, ktoré nijako nemožno považovať aj keď sa počet konkurzov zväčšuje, za normálny vzťah medzi veriteľmi, dlžníkmi a podnikateľom, ktorý sa stal úpadcom. Čo do okolností na strane účastníkov konania je významná skutočnosť, že správca konkurznej podstaty podľa § 8 ZKV musí spĺňať morálne a odborné predpoklady na ustanovenie do tejto funkcie a má za výkon tejto funkcie nárok na slušnú odmenu i náhradu výdavkov.

Preto odvolací súd žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania za použitie § 150 O.s.p. nepriznal.“

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných

ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon.

Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva na oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy vykonávajú (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ústavy). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu teda predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana v zákonom predpokladanej kvalite poskytne (mutatis mutandis napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04).

Sťažovateľka je presvedčená, že pokiaľ ju v incidenčnom konaní ako správkyňu konkurznej podstaty zastupuje advokát a je v spore úspešná, potom má nárok na náhradu trov konania vrátane trov vzniknutých právnym zastúpením advokátom, a to aj trov odvolacieho konania, a navyše je presvedčená aj o tom, že výška odmeny advokáta v danej veci mala byť určená a všeobecnými súdmi priznaná vychádzajúc z hodnoty veci, t. j. 10 842 579 Sk.

Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky potom upravuje výšku odmeny advokáta za jeden úkon právnej služby, ak nie je ustanovené inak v závislosti od tarifnej hodnoty veci. Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Podľa § 11 ods. 1 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné hodnotu veci alebo práva vyjadriť v peniazoch alebo ak ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

Rozhodovanie o náhrade trov konania považuje ústavný súd za integrálnu súčasť občianskeho súdneho konania ako celku. Preto aj pri rozhodovaní o náhrade trov konania musí všeobecný súd prihliadnuť na všetky okolnosti veci, ktoré môžu mať vplyv na jeho rozhodnutie.

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 OSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny

základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah zaoberal sa ústavný súd posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia z uvedených hľadísk.

Ako vyplýva z prvého výroku uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009, najvyšší súd ním potvrdil výrok rozsudku krajského súdu č. k. 7 Cb 17/2002-455 z 1. decembra 2005, ktorým bol sťažovateľke priznaný nárok na náhradu trov prvostupňového konania v sume 4 639 Sk. Najvyšší súd tento výrok potvrdil v podstate s poukazom na to, že pokiaľ ide o určenie výšky odmeny advokáta, krajský súd postupoval správne, ak nevychádzal pri výpočte odmeny advokáta z hodnoty sporu, t. j. zo sumy 10 842 579 Sk, ale z toho, že hodnota predmetu sporu sa nedá určiť. Tento svoj názor odôvodnil najvyšší súd tým, že ak predmetom konania bol *„návrh na určenie pravosti pohľadávky, teda žaloba určovacia podľa § 23 ods. 2 ZKV, ktorú možno označiť ako špecifický typ žaloby podľa § 80 písm. c/ O.s.p.“* a *„z právnej skutočnosti, že ide o žalobu určovaciú, vychádza už aj zákon o súdnych poplatkoch č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov vo svojom Sadzobníku súdnych poplatkov pri stanovení výšky súdneho poplatku za podanú žalobu aj odvolanie“* s následkom, že v takom prípade sa *„neberie ohľad na výšku pohľadávky (táto môže byť aj nižšia ako stanovený súdny poplatok)“*, potom aj pri *„stanovení výšky tarifnej odmeny podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. treba vychádzať z rovnakého princípu, že totiž v spore sa rozhoduje o pravosti pohľadávky bez ohľadu na jej výšku, pričom ďalšie, teda aj výška, je závislá od určenia pravosti“*.

V prípade, ak dôvodom podania odvolania sťažovateľky proti výroku o trovách rozhodnutia krajského súdu bol jej nesúhlas s tým, že výška odmeny advokáta bola určená krajským súdom podľa § 11 ods. 1 vyhlášky, hoci mala byť posúdená podľa § 10 vyhlášky, a pre tento svoj názor sťažovateľka v odvolaní uviedla určité argumenty, môže rozhodnutie

odvolacieho súdu o takomto odvolaní obstať iba v prípade, ak presvedčivo a zrozumiteľne objasní v prípade jeho potvrdenia, z akých dôvodov je jediným správnym spôsobom určenia výšky odmeny advokáta v súdnej veci jej posúdenie podľa § 11 vyhlášky, a naopak, z akých dôvodov je vylúčené určovať odmenu podľa § 10 vyhlášky. V opačnom prípade je nevyhnutné dospieť k záveru, že rozhodnutie všeobecného súdu nedáva odpoveď na všetky pre vec rozhodujúce otázky.

Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu je zrejmé, že najvyšší súd svoj názor, podľa ktorého v danej veci nepostupoval krajský súd nesprávne pri určení výšky odmeny advokáta, ak túto určil podľa § 11 vyhlášky, a nie podľa § 10 vyhlášky, odôvodnil v podstate iba tým, že ak sa na výšku pohľadávky, ktorá je predmetom určovacej žaloby, neprihliada pri vyrubení súdneho poplatku, potom nemožno ani pre účely výpočtu odmeny advokáta za jeden úkon právnej služby výšku takejto pohľadávky vziať do úvahy a jej výšku správne určiť vychádzajúc z toho, že hodnotu veci alebo práva nemožno vyjadriť v peniazoch.

Takéto odôvodnenie rozhodnutia nepovažuje ústavný súd za dostatočné, rovnako ako nepovažuje argument najvyššieho súdu za správny. Odôvodniť nevyhnutnosť, alebo na druhej strane nemožnosť aplikácie spôsobu určenia výšky odmeny advokáta postupom podľa § 11 ods. 1 vyhlášky, možno iba dôvodmi vyplývajúcimi z obsahu tohto ustanovenia, teda výkladom pojmov použitých v dikcii právnej normy. To isté platí i pre odôvodnenie nemožnosti, alebo naopak nevyhnutnosti aplikovať na vec ustanovenie § 10 vyhlášky. Ústavný súd nenachádza potrebnú súvislosť v argumentácii založenej na myšlienke, že v prípade, ak sa neurčuje výška súdneho poplatku v závislosti od hodnoty predmetu sporu, nemožno vychádzať z výšky hodnoty predmetu sporu ani pri určovaní odmeny advokáta.

Pokiaľ s uvedeným odôvodnením najvyšší súd potvrdil rozhodnutie krajského súdu, takéto odôvodnenie jeho rozhodnutia dostatočne neobjasňuje právny základ rozhodnutia v jeho podstatných okolnostiach.

Na druhej strane ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že rozhodnutie o výške trov konania, resp. spôsobe určenia výšky odmeny advokáta aj v tejto veci, je úlohou

všeobecných súdov. Bolo by porušením princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúcej z čl. 127 ods. 1 ústavy, keby túto otázku riešil ústavný súd bez toho, aby k nej predtým zaujal stanovisko najvyšší súd v rámci odvolacieho konania.

Pokiaľ ide o druhú časť sťažnosti sťažovateľky, ktorej predmetom bol druhý výrok uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009, teda jeho rozhodnutie o nepriznaní trov odvolacieho konania sťažovateľke, toto rozhodnutie najvyššieho súdu bolo založené na závere o nevyhnutnosti na vec aplikovať ustanovenie § 150 OSP, pričom dôvodom aplikácie tohto ustanovenia bolo zistenie existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré najvyšší súd videl, ako to vyplýva z odôvodnenia jeho rozhodnutia, jednak „v okolnostiach danej veci“, ktorá je „incidenčným sporom, teda sporom súvisiaci s konkurzným konaním, ktoré nijako nemožno považovať aj keď sa počet konkurzov zväčšuje, za normálny vzťah medzi veriteľmi, dlžníkmi a podnikateľom, ktorý sa stal úpadcom“, a jednak v „okolnostiach na strane účastníkov konania“, ktorými bola „skutočnosť, že správca konkurznej podstaty podľa § 8 ZKV musí spĺňať morálne a odborné predpoklady na ustanovenie do tejto funkcie a má za výkon tejto funkcie nárok na slušnú odmenu i náhradu výdavkov“.

Podľa § 150 OSP v znení v čase rozhodovania najvyššieho súdu ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať.

Zmyslom tohto ustanovenia, ktoré v zásade možno aplikovať iba výnimočne, je umožniť súdu, aby odstránil v konkrétnom prípade nenáležitú tvrdosť dopadu ustanovení o náhrade trov konania v situácii, keď sú inak splnené všetky podmienky na priznanie nároku na náhradu trov konania úspešnému účastníkovi v spore. Úvaha súdu o tom, či ide v konkrétnej veci o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné zvláštneho zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Pri skúmaní existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa v konkrétnej veci sa spravidla prihliada na majetkové, sociálne, osobné a iné pomery oboch účastníkov, teda nie len na pomery toho, kto by mal trovy konania nahradiť, ale aj toho, komu majú byť nahradené, a ďalej spravidla aj na okolnosti, ktoré viedli k podaniu žaloby, ako aj na postoj účastníkov v priebehu konania. Aj pri

výklade a aplikácii § 150 OSP je povinný súd mať vždy na zreteli účel súdneho konania, teda poskytovanie súdnej ochrany právam účastníkom. Do úvahy môže ako dôvody hodné osobitného zreteľa vziať rozmanité dôvody, ktorými môže byť aj zmena právnej úpravy či zmena rozhodovacej praxe súdu, ktorej dôsledkom bolo vyhovenie alebo zamietnutie žaloby.

Ako vyplýva z ustálenej judikatúry, nepriznanie nároku na náhradu trov konania podľa § 150 OSP nemožno odôvodniť iba všeobecným záverom hodnotiacim význam rozhodovania o určitom nároku (R 23/1989). Nepriznať nárok na náhradu trov konania účastníkovi, ktorý mal v konaní úspech, s poukazom na § 150 OSP nie je možné iba na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodovania o určitom druhu nároku. Použitie ustanovenia § 150 OSP musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (R 34/1982).

Najvyšší súd odôvodnil nevyhnutnosť aplikácie § 150 OSP vo veci sťažovateľky dôvodmi, ktoré ústavný súd považuje za všeobecné závery viažuce sa k určitému typu konania a určitému typu účastníka občianskeho súdneho konania. Z rozhodnutia najvyššieho súdu nevyplývajú žiadne konkrétne okolnosti, v ktorých možno vidieť dôvody hodné osobitného zreteľa, argumentácia najvyššieho súdu nie je založená na okolnostiach konkrétneho prípadu. V prípade, ak by ústavný súd považoval chápanie okolností hodných osobitného zreteľa najvyšším súdom za ústavne konformné, musel by nevyhnutne dospieť k záveru, že v každom typovo rovnakom konaní, ktorého účastníkom je správca konkurznej podstaty, nemožno trovy konania úspešnému žalovanému priznať už iba z týchto dôvodov. Takýto záver je zjavne nesprávny a nemá oporu ani v dikcii ustanovenia § 150 OSP.

Ústavný súd navyše poukazuje aj na to, že z rozhodnutia najvyššieho súdu nie je zrejmé, na základe akých dôvodov dospel k záveru, že je nevyhnutné náhradu trov konania podľa § 150 OSP nepriznať sťažovateľke úplne, a nie napr. iba sčasti.

Z týchto dôvodov považoval ústavný súd rozhodnutie najvyššieho súdu o nepriznaní trov odvolacieho konania sťažovateľke za arbitrárne, pretože pri aplikácii zákonného

predpisu (§ 150 OSP) všeobecným súdom sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že zásadne poprel ich účel a význam.

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Keďže najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009 v oboch jeho výrokoch porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu garantované v čl. 46 ústavy, ústavný súd zrušil toto uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). Bude povinnosťou najvyššieho súdu riadiť sa právnym názorom ústavného súdu a posúdiť odvoláciu námietku sťažovateľky týkajúcu sa výšky trov jej právneho zastúpenia advokátom, ako aj rozhodnúť o náhrade trov odvolacieho konania v intenciách tohto nálezu ústavného súdu.

IV.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala ústavný súd aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €, pričom tento svoj návrh odôvodnila tým, že o priznanie náhrady trov v označenom konaní sa usiluje od roku 2005. Podľa nej najvyšší súd, ktorý má byť zárukou zákonnosti, spravodlivosti a vzorom v dodržiavaní všeobecnezaväzných právnych predpisov, už raz jej základné právo na súdnu ochranu v rovnakej veci porušil a uznesením sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009 toto právo porušil znova, keďže sa odchýlil od právneho názoru ústavného súdu, ktorým bol viazaný.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho práva boli porušené, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Ako zo sťažnosti sťažovateľky vyplýva, svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia odôvodnila jednak tým, že o priznanie nároku na náhradu trov konania sa usiluje bezvýsledne už dlhší čas, a jednak tým, že najvyšší súd opakovane porušil jej základné právo na súdnu ochranu v dôsledku toho, že nerešpektoval právny názor ústavného súdu vyslovený v náleze č. k. II. ÚS 104/08-45 z 24. septembra 2008.

Ústavný súd dôsledne zväziac všetky okolnosti prípadu sťažovateľke nárok na primerané finančné zadost'učinenie nepriznal. Ak sťažovateľka dôvodila tým, že sa bezúspešne usiluje o priznanie nároku na náhradu trov konania po relatívne dlhý čas, ústavný súd poukazuje na to, že priznať primerané finančné zadost'učinenie z tohto dôvodu by mohol sťažovateľke (za splnenia ostatných podmienok) iba v prípade, ak by v konaní došlo k zbytočným priet'ahom a sťažovateľka by sa súčasne domáhala aj konštatovania porušenia svojho práva na rozhodnutie súdu v primeranej lehote. Ak sťažovateľka ďalej dôvodí tým, že najvyšší súd znova porušil jej základné právo na súdnu ochranu v dôsledku toho, že nerešpektoval pre neho záväzný právny názor ústavného súdu vyslovený v náleze č. k. II. ÚS 104/08-45 z 24. septembra 2008, s takýmto tvrdením sťažovateľky sa ústavný súd nestotožňuje s poukazom na obsah nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 104/08-45 z 24. septembra 2008 a obsah odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009. Pokiaľ ide o rozhodovanie o spôsobe určenia výšky odmeny advokáta v konaní pred súdom prvého stupňa zo strany najvyššieho súdu, treba poukázať na to, že už v náleze č. k. II. ÚS 104/08-45 z 24. septembra 2008 ústavný súd zdôraznil, že rozhodnutie o výške trov konania, resp. spôsobe určenia výšky odmeny advokáta aj v tejto veci je úlohou všeobecných súdov a bolo by porušením princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúcej z čl. 127 ods. 1 ústavy, keby túto otázku riešil ústavný súd bez toho, aby k nej predtým zaujal stanovisko najvyšší súd v rámci odvolacieho konania. Z uvedeného je zrejmé, že ústavný súd k uvedenej otázke nevyslovil právny názor, ktorým by bol najvyšší súd viazaný. Pokiaľ ide o druhý výrok uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 161/2008 z 26. februára 2009, ktorým najvyšší súd nepriznal sťažovateľke trovy odvolacieho konania s poukazom na § 150 OSP, je zrejmé, že ani takýmto postupom najvyššieho súdu nedošlo k nerešpektovaniu právneho názoru ústavného súdu vysloveného v náleze č. k. II. ÚS 104/08-45 z 24. septembra 2008, pretože tento

právny názor najvyššieho súdu sa obmedzil na konštatovanie, že „*rozhodovanie súdu o náhrade trov v rámci incidenčného sporu sa riadi nepochybne ustanoveniami § 142 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku o náhrade trov konania*“, čo „*v praxi znamená, že ak je správca konkurznej podstaty zastúpený v incidenčnom spore advokátom úspešný, má nárok na náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia advokátom*“. Z uvedeného ale nevyplýva, že najvyšší súd nemohol za rešpektovania právneho názoru ústavného súdu súčasne nepriznať sťažovateľke nárok na náhradu trov konania z dôvodu zistenia existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa (hoci tento pojem v § 150 OSP vykladal napokon nesprávne). Ostatne, ak najvyšší súd dospel k potrebe aplikovať na vec § 150 OSP, tejto jeho úvahe nepochybne musel predchádzať záver o tom, že inak by bolo nevyhnutné úspešnej sťažovateľke nárok na náhradu trov konania priznať, pretože inak by nebol dôvod ustanovenie § 150 OSP aplikovať vôbec.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátom v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2008, ktorá bola 695,41 € (20 950 Sk). Náhradu priznal za dva úkony právnej služby v roku 2009 (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky, a to za každý úkon po 115,90 € (3 492 Sk), t. j. spolu 231,80 € (6 984 Sk), čo spolu s režijným paušálom dvakrát po 6,95 € (dvakrát po 210 Sk) (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 245,70 € (7 401,96 Sk).

Trovy konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) podľa výroku rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2009